A pincérnő

ROBERT COOVER novellája
MOHAI SZILVIA fordításában

„Hé, szépségem, jó a hátsód” – szól oda neki a szomorú szemű taxis az éjjel-nappali étkezde pultjánál ülve, miközben egy fánkot töm borotválatlan pofájába. A pincérnő megvető pillantást vet rá. Elege van már abból, hogy megbámulják, vagy gusztustalanul méregetik, akárhányszor csak lehajol, hogy felvegyen egy mosogatórongyot. „Ha besétálna egy kecske, arra ugyanúgy meresztgetnék a szemüket, és ugyanezeket az ostobaságokat szajkóznák” – panaszkodik a pénztár mellett ülő öreg, szatyros hölgynek, aki kapott tőle ingyen egy tányér forró levest. „Gyűlölöm. Azt kívánom, bárcsak senki soha rám sem nézne.” A szatyros hölgy a helyzetet megédesítendő jó tündérré változik: felemeli a kanalát, mint valami varázspálcát, és a levesért cserébe teljesíti a pincérnő kívánságát, így, amikor az a számlát próbálja odaadni a taxisnak, a férfi feje élesen elfordul ökörnyakán. Vajon nem akar fizetni? A pincérnő megpróbálja elkapni a tekintetét, de ekkor a férfi feje a másik irányba tekeredik. „Jézusom, ez fáj” – nyafog a taxis. A nő a szatyros hölgy felé pillant, de az édes öreg teremtés már eltűnt.

Attól kezdve az emberek elfordulnak tőle – nincs más választásuk. Csak úgy suhannak a fejek jobbra és balra, ahogyan elhalad előttük. Néha még kis vakkantásszerű hangok is kísérik a mozdulatot, ami csak növeli az élvezetét. Előszeretettel szalad végig forgalmas áruházakon, parkokon és pályaudvarokon, és nézi, ahogy kórusban forognak a fejek. Néha, csak a hecc kedvéért még a ruháját is leveszi, visszagondolva arra a bizsergető izgalomra, amelyet gyermekkorában érzett, amikor meztelenül a hálószobaablak elé állt; ám amint megpillantja a tükörképét a kirakat üvegében (a próbababák jeges pillantásukkal egyenesen rá bámulnak), rájön, micsoda ostoba, kövér bolond is ő, és abbahagyja.

Az étkezdében a főnöke elfordult fejjel némi pénzt nyújt felé, és azt mondja, fejfájást okoz nekik, szó szerint; a vendégek panaszkodnak, így mennie kell – értelmet nyer a figyelmeztetés,

miszerint vigyáznunk kell, mit kívánunk. Munkáját elveszítve egy kocsma felé veszi az utat, hogy az olcsójános főnökétől kapott utolsó béréből úgy berúgjon, ahogy csak tud, és elmesélje a bánatát valakinek, aki nem fordul el tőle. A bár előtt összeakad egy fickóval, aki egyértelműen őt nézi. Egy szakállas koldus áll az épület falának dőlve, barna papírzacskót és bádogbögrét szorongatva. Megtört volna az átok? Nem, vágja rá azonnal: a férfi vak. Nem biztos benne, de lehet, hogy most használta el a második kívánságát: a válla fölött hátranézve megpillantja a szatyros hölgy hátát, amint távolodva befordul a sarkon.

Hazaviszi magával a vak koldust, mintha csak tombolán nyerte volna, megeteti, megfürdeti, és eltöltenek együtt pár kellemes órát. „Pazar" – ítéli meg a helyzetet a másik, miután jól végigtapogatták egymást. De aztán eszébe jut, mégis mi lesz most? Nincs munkája, és két éhes szájat kell betömnie, két testet ruháznia, gondoznia. A koldus bádogbögréje üres, a papírzacskóban lévő üveg ugyancsak – az ő élete a nőéhez hasonlóan szintén nem halad sehova. Az öreg hajléktalan asszony talán segíthetne, ha megtalálná. Lehet, hogy két kívánságot már elhasznált, és ha tényleg így van, gyakorlatilag elvesztegette mindkettőt; de ha igaz a legenda, van még egy harmadik. Ha megtalálja a szatyros hölgyet, óvatosnak kell lennie, hiszen a kedves öreg teremtésnek meglehetősen gyilkos humora van. Ha például örök életet kívánna, lehet, hogy a legszörnyűbb rémálmai valósulnának meg. Szépséget kívánni felesleges, ha senki sem látja, és a tökéletes egészségnek sincsen értelme, ha szegénységre ítéltetett. Így úgy dönt, hatalmas vagyont kíván, és egyre csak ezt ismételgeti, nehogy elhagyja a száját valami butaság, és úgy járjon, mint az a pár, akinek egy kívánság miatt kolbásszá változott az orra.

Végigjárja az utcákat az étkezde közelében, ahol először meglátta, közben újra és újra a nagy vagyonra gondol, de a szatyros hölgy sehol sincs. Végül feladja, és inkább egy italbolt felé veszi az irányt, hogy a lehető leghasznosabban költse el a fizetése megmaradt részét. Elhalad egy bank előtt, amelyet, mit ad isten, épp kirabolnak. A bankrablók feje olyan élesen fordul el tőle, amint felé rohannak a bankból, hogy megbotlanak, és elejtik a csomagjukat, melynek tartalma szétszóródik az utcán. Megszólalnak a szirénák, a rablók elszaladnak, a pénz pedig ott áll, szabad prédaként, nagy kupacokban. Még kívánság sem kellett hozzá. Azonban, amint ezt megállapítja, arra is rádöbben, hogy most használta el az utolsót. Az öreg hölgy ezúttal is épp felkacag valahol.

Ha a pincérnő felmarkolja a lopott zsákmányt, körözni fogják, ha viszont elsétál, elpazarolta az utolsó kívánságát. Feltekintve észreveszi, hogy a biztonsági kamerák elfordultak tőle, és ott lógnak lefelé a drótjukon. Ha csak egy maroknyit vinne el a szétszóródott pénzből, az senkinek sem hiányozna, de ő nem egy maroknyira vágyott; különben is, ha csak egy kicsit tenne el belőle, akár még nagyobb bajba is kerülhetne, mint ha az összeset elvinné.

Pár nagy, koszos nejlonszatyrot fúj oda a hirtelen feltámadó szél, a zacskók a szirénák dallamára táncolnak. A szatyros hölgy még mindig gondoskodik róla. Vagy épp szórakozik vele. A pincérnő megtölti a zacskókat, de még mindig marad pénz az utcán. Eszébe jut, hogy a szoknyáját, a blúzát és az alsóneműjét is összeköthetné szatyornak, így leveszi őket, majd ezt a zacskót is megtölti pénzzel. Ennyi csomagot viszont nem tud egyedül hazavinni, de amikor megpróbál leinteni egy taxit, a sofőrök nem veszik észre, pedig lenne mit nézni. De szerencsére talál egy férfit, aki a taxijában szunyókál. Vajon kívánt ilyet? Ugyanaz a borotválatlan hobó lehet, mint aki az étkezdében ült, amikor az egész elkezdődött. Betuszkolja a pénzes zacskókat a kocsi hátsó ülésére, bemászik melléjük, majd megadja a címét a sofőrnek, aki egy horkantás kíséretében felébred. A férfi meg szeretné nézni a nő csomagját, de a feje egyre inkább a másik irányba tekeredik. „Ó, jaj” – nyögi a kilincs felé nyúlva. „Várjon!” – szól a nő, és néhány bankjegyet dob a sofőr melletti ülésre, aki ennyi pénzt egyben valószínűleg még sosem látott. A sofőr elismerő füttyentéssel húzza be az ajtót, és még egyszer rákérdez a címre. Nem egyszerű eljutni oda. A feléjük tekintő sofőrök feje egyből a másik oldalra csapódik, balesetek szegélyezik az útjukat, amerre csak mennek. A taxis lebukik, kitér, szitkozódik. „Veszélyes világ” – mondja a pincérnő, a férfi dolgát megkönnyítendő az első ülés mögé húzódva, az pedig keserűen felnevet.

Hazaérve valahogy beverekedi a zacskókat a lakásba, pizzát rendel és egy-két rekesz sört az italboltból, feltesz valami zenét, majd ő és a vak koldus áttáncolják az éjszakát. Nem éppen boldogan élnek, míg meg nem halnak, de végül is ezt a szatyros hölgy sosem ígérte.

***Az angol nyelvű eredetit* The Waitress *címmel közölte 2014. május 19-én a* The New Yorker.**

Szerzője, Robert Lowell Coover amerikai író 1932-ben született az Iowa állambeli Charles Cityben. Több egyetemen tanított irodalmat, többek közt a Brown Egyetemen.